

Vlaams
Parlement

stuk **163** (2014-2015) – Nr. 3
ingediend op 4 december 2014 (2014-2015)

Voorstel van resolutie

van de heren Bart Caron, Bart Dochy,
Wilfried Vandaele en Francesco Vanderjeugd
en mevrouw Els Robeyns

betreffende voedselverspilling
en onnodige voedselverliezen

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw,
Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door mevrouw Cathy Coudyser

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

mevrouw Cathy Coudyser, de heer Jelle Engelbosch, de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen,
de heer Jan Van Esbroeck, mevrouw Sabine Vermeulen;
de heren Jos De Meyer, Bart Dochy, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Johan Verstreken;
de heren Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;
de heer Rob Beenders, mevrouw Els Robeyns;
de heer Johan Danen.

Plaatsvervangers:

de heren Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele,
mevrouw Tine van der Vloet;
de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;
de dames Lydia Peeters, Freya Saeys;
de heren John Crombez, Kurt De Loor;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin.

Stukken in het dossier:

- 163** (2014-2015) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendement

INHOUD

1. Toelichting door de eerste indiener	4
2. Bespreking	5
3. Amendement.....	6
4. Stemming	6
Tekst aangenomen door de commissie.....	7

Op 3 december 2014 besprak de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid het voorstel van resolutie betreffende voedselverspilling en onnodige voedselverliezen.

1. Toelichting door de eerste indiener

De heer *Bart Caron* dankt de andere indieners voor de goede, partijgrensoverschrijdende samenwerking. Het lid heeft bij de opmaak van het voorstel van resolutie ook contact opgenomen met de landbouworganisaties en dankt hen voor hun inbreng.

De aanleiding van het voorstel van resolutie is dubbel: de wereldvoedseldag en de 11.11.11-campagne, die allebei de nadruk leggen op voedselverspilling. Het thema gaat iedereen aan, wat ook blijkt uit de cijfers: een derde van het geproduceerde voedsel wordt niet door mensen opgegeten. Dat is volgens de indieners de verantwoordelijkheid van elke schakel in de ketting: de landbouw, het transport, de verwerking, de distributie, de horeca, de catering en de consument. Niet alleen voedsel wordt verspild, daarmee hangt ook het water, de energie en de mest samen die nodig zijn om de verspilde hoeveelheid te produceren. Om 1,3 miljard ton verloren voedsel te produceren wordt 3,3 gigaton CO₂-equivalent uitgestoten. In Vlaanderen gooien consumenten voor ongeveer 475 miljoen euro voedsel in de vuilnisbak.

Rijkere landen verspillen trouwens heel wat meer dan arme landen. Als alle schakels van de voedselketen worden meegerekend, wordt in Noord-Amerika en Oceanië 300 kilogram voedsel per persoon per jaar verspild. In Europa is dat 280 kilogram en in Zuidoost-Azië 120 kilogram. Naargelang de bron zijn er echter grote verschillen, daarom wil de heer Caron zich niet op de cijfers fixeren, het is hem om de principes te doen.

De Vlaamse overheid heeft becijferd dat een gezin van vier personen jaarlijks voor meer dan 300 euro voedsel in de vuilnisbak gooit. Een derde daarvan is brood en banket, op de tweede plaats staan groenten. Meer dan een vijfde van alle weggegooid ongeopende verpakkingen heeft een houdbaarheidsdatum die niet overschreden is, merkt het lid op.

De Vlaamse minister-president heeft in maart 2014 een engagementsverklaring tegen voedselverlies gelanceerd. Ook het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 besteedt ruim aandacht aan het thema: "In een wereld waar 1 op 8 mensen chronisch honger lijdt, zijn verlies en verspilling van voedsel en grondstoffen, zowel in de productie- als consumptieketen, ethisch onaanvaardbaar. Maar het heeft ook financiële implicaties en een milieu-impact. Wij ontwikkelen actieplannen in samenwerking met de agrovoedingssector en de consumenten om preventief zoveel mogelijk voedselverliezen te voorkomen."

Het voorstel van resolutie bouwt volgens de heer Caron voort op stappen die voorheen gezet zijn, ook door de landbouworganisaties. De indieners willen het groeiende bewustzijn ter zake versterken.

De indieners willen de regering daarnaast aanmanen om op het Europese vlak belangrijke stappen te zetten, door bijvoorbeeld te ijveren voor nieuwe standaarden om te vermijden dat voedsel weggegooid wordt louter en alleen omdat het er niet goed uitziet. Het is niet zo dat handel buiten de standaarden verboden is, maar hij vindt zelden plaats. Ongelijke machtsverhoudingen in de keten zorgen ervoor dat bepaalde groepen, vooral distributeurs, een grote invloed hebben. Zij bepalen de standaarden, waaraan heel wat geproduceerd voedsel niet voldoet.

Duurzame visvangst is een andere zorg van de indieners.

De cascade van waardebehoud dient centraler te staan, meent de spreker. In die doelenhiërarchie moet afval en dus ook voedingsafval zoveel mogelijk vermeden worden. Als voedingswaren niet gegeten worden, moeten er eerst andere manieren gezocht worden om ze te gebruiken als voedsel: invriezen, pureren, persen tot sap enzovoort. Pas als dat niet mogelijk is, kunnen ze gebruikt worden als veevoeder, daarna pas als meststof en verder als energiebron. Als laatste in de rij kan de niet-gebruikte voeding verbrand worden zonder energieopwekking. Storten is in Vlaanderen al lang verboden. Als deze hiërarchie wordt gevolgd, kunnen stappen vooruit gezet worden.

Voorts vragen de indieners om te sensibiliseren en initiatieven aan te moedigen op alle niveaus.

Het voorstel van resolutie vraagt een betere meting en registratie van voedselverspilling. Voorts wordt de Vlaamse Regering aangemaand om efficiënte plannen van aanpak op te stellen met de sector en te rapporteren aan het Vlaams Parlement over de uitvoering en opvolging van de engagementsverklaring 'Samen tegen voedselverlies'. Daarnaast wil het voorstel de cascade van waardebehoud decretaal verankerd zien. Het vraagt aan de Vlaamse Regering om samen met de betrokken sectoren gedragscodes op te stellen, liefst afdwingbaar en bindend, om onfaire handelspraktijken te bestrijden. De laatste eis aan de Vlaamse Regering is dat die zich op het Europese niveau actief engageert om de standaarden minder strikt te maken.

2. Bespreking

De heer *Wilfried Vandaele* wijst op de aandacht die parlementsleden al hadden voor het thema van de voedselverspilling. Ook de Vlaamse Regering heeft daar al initiatieven tegen genomen. N-VA is het dan ook helemaal eens met het voorstel van resolutie.

De heer *Herman De Croo* deelt die mening, maar wil toch een dimensie toevoegen. Ongeveer 40 percent van de voedselproductie in ontwikkelingslanden gaat verloren door het niet-afdoende bestrijden van ratten en andere knaagdieren. Misschien loont het om daarover een voorstel van resolutie tot andere ministers te richten, aldus het lid.

Voor Open Vld is het vooral belangrijk dat naast voedselverspilling ook voedselverlies in de titel staat, aldus de heer *Francesco Vanderjeugd*. Efficiënt omgaan met voedsel op zich is volgens het lid ook een financiële stimulus. Dat het voorstel voortbouwt op een aantal initiatieven, bijvoorbeeld het actieplan 'Selectief vissen doet leven', is voor Open Vld een reden om het voorstel te steunen.

Volgens mevrouw *Els Robeyns* zijn in deze tijden voedselverspilling en voedselverlies een echte schande. Dat het hele parlement het voorstel steunt, maar ook dat de Vlaamse Regering er al aandacht voor heeft, juicht het lid toe. De vorige Vlaamse Regering heeft een engagementsverklaring ondertekend en er loopt een aantal proefprojecten, waaronder een in Limburg dat voedseloverschotten verdeelt onder sociale restaurants en vrijwilligersorganisaties. In het verleden werden al voorstellen geformuleerd waarbij de overheid aangemaand werd tot sensibilisering van de consument, maar ook van de overheidsinstellingen. Dat is volgens de spreker noodzakelijk. De sp.a-fractie steunt dus de doelstellingen van het voorstel van resolutie.

De heer *Bart Dochy* dankt de heer Caron voor het initiatief, hoewel het thema de voorbije jaren in het parlement al meermaals aan bod kwam. Voedselverliezen beperken, komt ook in de beleidsnota aan bod: in die zin is het voorstel van resolutie een ondersteuning van het beleid, aldus de spreker. Positief is ook de sensibilisering van alle schakels in de keten, van producent tot consument, meent het lid.

De heer *Jos De Meyer* verwijst naar initiatieven van de Food Pilot van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), waar de commissie recent op bezoek ging, en die perfect passen in het opzet van het voorstel van resolutie. Hij benadrukt daarnaast het overleg met en het zelfregulerende optreden van de sector. Zij moeten zelf hun verantwoordelijkheid nemen, want regeltjes van de overheid alleen zullen niet volstaan, besluit het lid.

3. Amendement

De heer *Jos De Meyer* heeft samen met de indieners van het voorstel van resolutie een amendement ingediend. Het lid is van mening dat bij de vragen aan de regering de consument – hoewel het grootste deel van het voedselverlies zich situeert bij de gezinnen – vergeten is. In het amendement wordt gevraagd om sterk in te zetten op de sensibilisering van de consument.

Amendement nr. 1, voorgesteld door de heren Jos De Meyer, Bart Caron, Bart Dochy, Wilfried Vandaele en Francesco Vanderjeugd en mevrouw Els Robeyns wordt aangenomen met 12 stemmen.

4. Stemming

Het geamendeerde voorstel van resolutie wordt aangenomen met 12 stemmen.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Cathy COUDYSER,
verslaggever

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de talrijke campagnes en studies die het grote probleem van voedselverspilling en voedselverlies in Vlaanderen, in Europa, in ontwikkelde landen en landen in het Zuiden overduidelijk aantonen;
 - 2° de relatie tussen die problematiek en de honger in de wereld, de stijgende wereldbevolking, de klimaatopwarming en de bijbehorende ecologische problemen;
 - 3° de engagementsverklaring van de vorige Vlaamse Regering in het kader van Vlaanderen in Actie, een verklaring met de titel 'Samen tegen voedselverlies';
 - 4° de passage in het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 waarin staat dat de regering actieplannen zal ontwikkelen in samenwerking met de agrovoedingssector en de consumenten om zoveel mogelijk voedselverliezen te voorkomen;
 - 5° de intenties van de Europese Unie;
 - 6° het nieuwe onlineplatform 'Global Community of Practice on Food Loss Reduction', dat gelanceerd werd door de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO), het Internationaal Fonds voor Landbouwontwikkeling (IFAD) en het Wereldvoedselprogramma;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° te onderzoeken op welke manier de meting, registratie en rapportage op alle niveaus van de voedselketen verbeterd kunnen worden zodat er meer transparantie en duidelijkheid worden geschapen over de hoeveelheden voedsel die in elke schakel worden verspild;
 - 2° op basis van de gemeten gegevens met de voedingssector efficiënte plannen van aanpak op te stellen, met duidelijke afspraken over realistische en precieze preventiedoelstellingen, en erop toe te zien dat de betrokken spelers uit de voedselketen de gemaakte afspraken daadwerkelijk naleven;
 - 3° met betrekking tot de engagementsverklaring 'Vlaanderen in Actie: Samen tegen voedselverlies' van 31 maart 2014 duidelijk te rapporteren aan het parlement wat de totstandkoming van de roadmap van het Vlaams Ketenoverleg Voedselverlies en de concrete vorderingen van de Voedselverliescoalitie betreft;
 - 4° de cascade van het waardebehoud beleidsmatig te verankeren naar het voorbeeld van de biomassacascade zoals die werd uitgewerkt door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en het Agentschap voor Landbouw en Visserij;
 - 5° met de betrokken sectoren in overleg te treden om te komen tot bindende en afdwingbare gedragscodes om onfaire handelspraktijken die tot verlies of verspilling leiden, aan banden te leggen;
 - 6° overleg te organiseren en gepaste acties op te zetten zodat er geen voedsel wordt weggegooid omdat het er niet goed uitziet, en daartoe zich actief te engageren op Europees niveau om nieuwe standaarden te creëren zodat voedsel dat vandaag wordt weggegooid omdat het er niet goed uitziet, gemakkelijker kan worden verhandeld, naar het model van de Vlaamse groenten- en fruitveilingen in relatie met de diepvriesindustrie;
 - 7° de nodige aandacht te besteden aan de sensibilisering van de consument, die zelf een belangrijke bijdrage kan leveren aan het voorkomen van voedselverlies en -verspilling.